

SIGNAT UN PACTE DE SEURETAT MILITAR ENTRE EST I OEST

Tranquil·litat a Estocolm

Els Estats Units, l'URSS, el Canadà i tots els estats europeus, tret d'Albània i Andorra, signaven el passat dia 22 un acord d'inspecció de maniobres militars en territori europeu que pot contribuir a alleujar la tensió entre els dos blocs militars.

M. Aloi

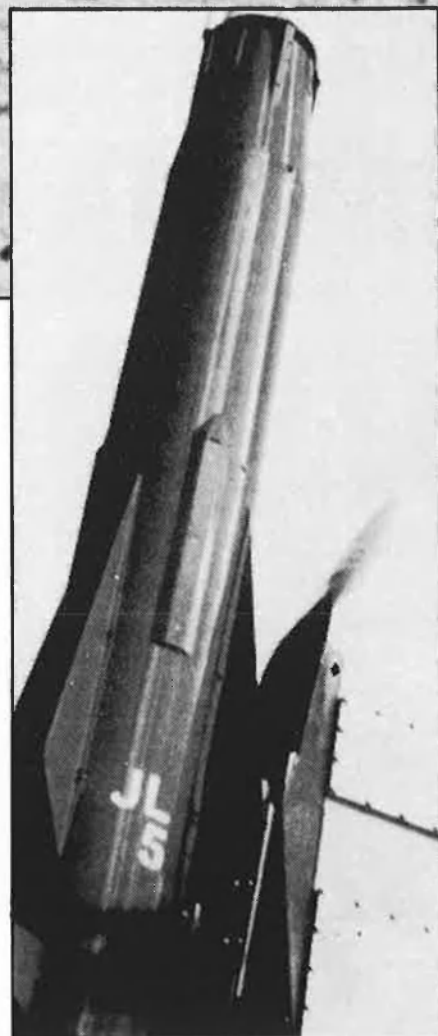
Era l'any 1979, a Viena, quan Jimmy Carter i Leonidas Brejnev signaven l'acord Salt-II. Era a la tardor, com ara, i havia de tenir una duració de set anys. Immediatament, es produiria el segrest dels ostatges de l'ambaixada nord-americana a Teheran i, com a conseqüència però no només d'això, la caiguda del granger-president i l'arribada al poder de Ronald Reagan. Entre les primeres mesures del nou llogater de la Casa Blanca hi havia la de no ratificar el tractat.

Alexander Haig era nomenat secretari d'estat i augmentaven vertiginosament, al desembre, els pressupostos de defensa. A l'any següent els Estats Units compten amb el major pressupost de la història del país en temps de pau. Igualment, el Congrés va donar

la llum verda per a la investigació sobre la bomba de neutrons.

A l'altra banda de la taula de les negociacions el panorama no era millor. Al mes de desembre, les tropes soviètiques envaïen Afganistan per donar suport al govern d'esquerres que s'hi havia instaurat. La crítica fou generalitzada arreu. En tres o quatre mesos, les dues superpotències havien arrasat l'esperit de col·laboració que treballosament havien construït durant mesos petits esforços diplomàtics.

Havien de passar, dia a dia, set anys —els mateixos set que hauria d'haver durat l'acord SALT— perquè algú pogués treure una mica d'aigua clara d'una reunió sobre temes de desarmament o seguretat on participaven Moscou i Washington. Però al final, tot arriba, el moment històric tin-

L'acord més important: el compromís de poder inspeccionar les maniobres militars.

vulga inspeccionar les maniobres d'un altre, els seus observadors podran entrar al país on es desenvolupen les maniobres 36 hores després d'haver-ho demanat i durant un termini màxim de 48 hores. Òbviament, les operacions qualificades «d'alerta» (prevenició contra un atac que es creu imminent) queden excloses d'aquesta norma, sempre, però, que no s'allarguen més de 72 hores.

Cada estat rebrà abans del 15 de novembre de cada any notificació de les maniobres militars que realitzaran la resta dels països. Aquest calendari indicarà el tipus d'operacions que es realitzaran durant les maniobres, la localització geogràfica, la durada i el nombre de soldats participants. Quan aquests siguin més de quaranta mil, la notificació de la seua realització haurà d'estar a mans dels altres estats un any abans que es duga a terme. Quan hi participen més de 75.000 homes, s'haurà de notificar dos anys abans. Qualsevol altre exercici que compte amb més de 13.000 homes o 300 carros de combat haurà de ser notificat, pel cap baix, amb 42 dies d'antelació.

¿Quin sentit té tot això? Curiosament, un dels majors problemes i una de les fonts de conflicte més constants és la desinformació existent en matèria militar entre els distints estats. Avui dia, quan un satèl·lit localitza un moviment anormal de tropes, per exemple, en la península soviètica de Kola —frontera amb Noruega i l'OTAN— els centres de comandament de l'Aliança Atlàntica es posen automàticament en situació d'alerta màxima. No és possible saber si es tracta d'un simple exercici preventiu o d'una preparació per a l'atac. A partir d'ara, qualsevol mobilització d'un

gué lloc a Estocolm el passat dia 22. La història de les relacions internacionals és prou severa per a poder assegurar ja que no dedicarà més de tres ratlles al document que signaren 35 estats neutrals, no alineats del Pacte de Varsòvia i de l'OTAN. Tanmateix, per als europeus, més val això que no res.

En el document, els estats signants (tots els europeus, llevat d'Albània i Andorra, més Canadà i els Estats Units) fan constar «l'obligació d'estar-se de recórrer a l'amenaça o l'ús de la força contra la integritat territorial o la independència política d'un estat» i la importància que tots ells concedeixen a la defensa dels drets humans i les llibertats nacionals. El terrorisme hi és inclòs per anunciar mesures conjuntes en contra. L'acord

ha de ser ratificat ara per cada país abans del pròxim u de gener i serà revisat en una reunió que començava aquest mateix dimarts a Viena. L'acord més important, però, és el compromís de permetre la inspecció per altres estats de les maniobres militars. Una pràctica a la qual les superpotències sempre havien posat tot de problemes, especialment l'URSS.

Mesures de control

Segons l'acord, qualsevol mobilització de tropes que supere els efectius de 17.000 homes pot ser sotmesa a observació pels estats estrangers que ho sol·liciten. Aquesta norma es circumscriu al continent europeu (dels Urals a l'Atlàntic) i cada estat membre de la conferència podrà enviar-hi fins a dos observadors. Quan un estat

L'estat de tensió entre els blocs ha de baixar uns graus.

volum important serà notificada, inclús, amb dos anys d'antelació. I, tal com es comentava a Estocolm, «ningu no preveu començar la guerra un dia exacte d'ací a dos anys». L'estat d'alerta és lògic pensar que continuarà, però no el nerviosisme tens que podria desencadenar una guerra per equivocació.

Els països no estan obligats a acceptar més de tres inspeccions, terrestres o aèries, cada any. Mesura que no afecta, però, el rerefons de l'acord. L'aspecte essencial és deixar oberta la porta a la comunicació entre els estats. Amb el calendari a la mà, qualsevol país pot triar les tres maniobres que més l'interessen al cap de l'any i —en el pitjor dels casos— és dubtós pensar que si interessa a França de seguir-ne una quarta i, és un exemple, Txecoslovàquia no accepta reglamentàriament la sol·licitud, un agregat militar belga o italià (en el cas que aquests dos països no hagen superat també les tres maniobres) podria complir les funcions de supervisió per a París.

Els satèl·lits seguiran complint els seus objectius, i segurament han estat ells els qui han facilitat l'acord gràcies a la seua constant vigilància dels territoris de tots els estats europeus, però ara la tensió militar entre estats hauria de baixar uns quants graus. Almenys pel que fa a Europa, ja que, i no és un detall anecdòtic, tot l'est dels Urals, on hi ha situades les bases més secretes i grans de la Unió Soviètica, i el territori sencer dels Estats Units i el Canadà queden fora de l'àrea de l'acord. Alguna cosa, però, significa que les dues superpotències es posen d'acord sobre Europa (i això malgrat el «cas Daniloff») i que tots sàpien, més o menys, on són en cada moment els cinc mil carros de combat estacionats a l'RFA, els 8.000 del seu alter

ego socialista i fins i tot els vuit solitaris tancs amb què compta l'exèrcit de Xipre. A les casernes de l'Alt Estat Major de cada país la tranquil·litat serà superior d'ara endavant. Amb sort, un poc d'aquesta s'encomanarà als ciutadans d'aquest vell polvorí, condemnat a la guerra eterna i episòdica, que anomenen Europa. □

CIMERA ANTITERRORISTA DE LA CEE

Els de Trevi, a Londres

A final de la setmana passada es reunien a Londres els dotze ministres d'interior de la CEE per tal d'estudiar una política conjunta antiterrorista. L'anomenat «Grup de Trevi» es reuní a instàncies del govern francès.

M. A.

Dijous passat es reunien, amb caràcter d'urgència, a Londres, els ministres d'interior de la Comunitat Europea (l'anomenat «Grup de Trevi») convocats pel govern francès davant l'onada d'atemptats que ha mogut París aquestes darreres setmanes. Així, va ser Robert Pandrau, el ministre de la Seguretat francès, el protagonista de la reunió, en declarar que França es considerava ja definitivament compromesa en «la consideració del fenomen terrorista com una lacra internacional». D'acord amb aquest nou posicionament del govern francès, el ministre també expressà la determinació del seu país d'acabar

amb l'estatut de refugiat polític en aquells casos en què hi hagués hagut utilització de la violència. Una norma que fins ara no era complida pels francesos.

La declaració de Pandrau produí una especial satisfacció en el ministre espanyol de l'Interior José Barrionuevo, que ha vist, d'aquesta manera, reconeguda pel seu homòleg parisenc una tesi repetida per ell fins l'esgotament. «Els terroristes, pels seus mètodes i la seua elecció, no són guerrillers sinó criminals, i com a tals han de ser tractats» digué Pandrau.

Diverses mesures varen ser estudiades pels dotze ministres assistents a la reunió, entre les quals el compromís a no negociar amb els grups terroristes, la reforma dels procediments legals, judicials, que eviten «forats» legislatius, el seguiment conjunt, per tot el territori de la CEE, dels sospitosos, la possibilitat de sotmetre a control per raigs X les valises diplomàtiques de determinats països, especialment els àrabs i l'examen dels procediments per a l'obtenció dels visats seguint la proposta posada en pràctica recentment per l'estat francès, la qual suggerí que fos ampliada a tota la comunitat. Els ministres també acordaren procediments efectius d'aplicació de les mesures d'expulsió de presumptes terroristes.

Amb aquests acords és evident que els ministres comunitaris donaren un pas més en la definició d'un espai comú europeu en matèria antiterrorista reclamat des de feia anys pel govern espanyol. Però el grup de Trevi, deu anys després de la seua creació, continua mostrant-se modest en els seus resultats, de fet, inclús en aquesta cimera de Londres s'ha detectat alguna divergència important de fons entre els distints països. La unanimitat no ha estat clara en el tema de l'adopció dels visats —que podria perjudicar notablement, per exemple, els països més turístics— com tampoc, tot i no ser clarament expressada així, en el tema de les negociacions amb els grups terroristes. En l'horitzó dels governs espanyol o britànic és ben evident que entrà el càlcul d'una forma de contacte, siga la que siga, amb l'ETA i l'IRA respectivament. I inclús el govern francès estudià la setmana passada l'extradició a un país àrab —en definitiva, l'alliberament dissimulat— del cap de les FARL Ibrahim Abdallah. Enmig de la crispació i sense l'homogeneïtat social necessària hi ha problemes que, segurament, no s'arreglen en una cimera de ministres. □